

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Slovenskej republiky**, za ktorú koná Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, Špitálska č. 14, proti povinnému **I. P.**, bývajúcemu v B., **o vymoženie 33,19 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp.zn. 15 Er 10899/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok z 9. septembra 2010 č.k. 35 Er 1834/2006, 15 Er 10899/2008 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2011 sp.zn. 16 CoE 1/2011, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Okresného súdu Pezinok z 9. septembra 2010 č.k. 35 Er 1834/2006, 15 Er 10899/2008 vo výroku o trovách exekúcie a uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2011 sp.zn. 16 CoE 1/2011 **z r u š u j e** a vec vracia v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Pezinok na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnena podala 27. februára 2006 na exekútorskom úrade súdneho exekútora Bc. V. U. so sídlom v Bratislave, Lehotského 4 (ďalej len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 1 000,-- Sk (33,19 €), predstavujúcej pokutu uloženú povinnému za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Na základe žiadosti súdneho exekútora Okresný súd Bratislava III (ďalej aj ako „exekučný súd“) vydal 10. apríla 2006 pod sp.zn. 35 Er 1834/2006 poverenie č. 5103 041763* na vymoženie uvedenej sumy a vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora Bc. V. U..

Súdny exekútor podal 17. januára 2008 na Okresný súd Bratislava III podnet na zastavenie exekúcie z dôvodu preklúzie.

Okresný súd Pezinok (na ktorý bol prevedený výkon súdnictva a stal sa exekučným súdom v zmysle zákona č. 511/2007 Z.z.) uznesením z 9. septembra 2010 č.k. 35 Er 1834/2006, 15 Er 10899/2008-17 zastavil exekúciu a oprávnenej uložil povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi do troch dní náhradu trov exekúcie v sume 148,88 €. Zastavenie exekúcie odôvodnil stratou účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. O trovách exekúcie rozhodol podľa § 203 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Uviedol, že k zastaveniu exekúcie došlo v dôsledku objektívnej skutočnosti, ktorou je uplynutie prekluzívnej lehoty, a teda nie je možné pripísať procesné zavinenie za zastavenie exekúcie ani povinnému a ani oprávnenému. „Avšak podobne, ako v prípade zastavenia exekúcie z titulu, že majetok povinného nepostačuje ani na náhradu trov exekúcie, znáša aj v tomto prípade trovy exekúcie oprávnený, keďže na ich náhradu nemožno zaviazat' povinného.“

Proti uzneseniu exekučného súdu v časti o trovách exekúcie podala oprávnená odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) uznesením z 27. apríla 2011 sp.zn. 16 CoE 1/2011 rozhodol tak, že rozhodnutie v jeho napadnutej časti potvrdil. Povinnému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa s odôvodnením rozhodnutia exekučného súdu o trovách konania a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa obmedzil len na skonštatovanie ich správnosti.

Proti rozhodnutiu exekučného súdu v časti o trovách exekúcie a rozhodnutiu odvolacieho súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolateľ“) mimoriadne dovolanie. Uviedol, že tak robí na podnet oprávnenej, pretože napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon, pričom ochranu práv a zákonom chránených záujmov nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že konanie súdov je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že ich rozhodnutia v časti o trovách exekúcie spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci (dovolacie dôvody podľa § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.). Podľa dovolateľa súd môže uložiť oprávnenému nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle

§ 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Predmetné zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v ustanovení § 197 Exekučného poriadku, v zmysle ktorej náklady za výkon exekučnej činnosti uhrádza povinný. Použitie ustanovenia § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia zákonných predpokladov, a to, že exekučné konanie bolo zastavené zavinením oprávneného a existuje príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Podľa dovolateľa v predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom stanovený predpoklad a preto nebol dôvod pre použitie vyššie uvedenej výnimky. Pokiaľ oprávnená podala včas návrh na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie za to, že exekúcia musela byť zastavená z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Dovolateľ tiež poukázal na to, že v zmysle § 203 ods. 2 Exekučného poriadku možno náhradu nevyhnutných trov exekúcie uložiť oprávnenému vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na úhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. V predmetnej exekučnej veci však súd a ani súdny exekútor existenciu majetku na strane povinného na uhradenie trov exekúcie náležite neskúmali. Vychádzajúc z uvedeného dovolateľ dospel k záveru, že ak nie sú splnené zákonné podmienky stanovené v § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku a návrh na vykonanie exekúcie bol podaný dôvodne, trovy exekučného konania uhrádza povinný na základe ustanovenia § 197 ods. 1 Exekučného poriadku. Podľa dovolateľa je konanie pred oboma súdmi nižších stupňov navyše postihnuté aj inou vadou spočívajúcou v tom, že za oprávneného považovali Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, hoci toto sa oprávneným procesne nikdy nestalo, keď v konaní vystupovalo len ako orgán konajúci v mene Slovenskej republiky.

Oprávnená vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedla, že „nezistila dôvody na jeho doplnenie alebo zmenu“.

Povinný sa k mimoriadnemu opravnému prostriedku podanému generálnym prokurátorom osobitne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). V dovolacom konaní ale nevyšla najavo žiadna z týchto väd.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť vždy, bez ohľadu na to, či to dovolateľ nenamieta alebo nie, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Iné

vady, mimo väd uvedených v § 237 O.s.p., sú spôsobilým dovolacím dôvodom len za predpokladu, že mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa dovolacieho súdu dovolateľ dôvodne tvrdí v dovolaní, že konanie pred súdmi bolo postihnuté tzv. inou vadou, spočívajúcou v tom, že odvolací súd i exekučný súd považovali za oprávneného Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, hoci vzhľadom na obsah návrhu na vykonanie exekúcie svedčilo toto procesné postavenie štátu. Súdny sa o odstránenie tohto nedostatku mali pokúsiť spôsobom podľa § 43 ods. 1 O.s.p. (porovnaj tiež napr. rozhodnutia sp.zn. 2 M Cdo 21/2011, 7 M Cdo 13/2011 a pod.).

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vytýka napadnutým rozhodnutiam súdov, resp. ich častiam týkajúcim sa trov exekúcie, aj to, že spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (i dovolania účastníka) odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval. Dovolateľ vytýka predmetnú vadu pri právnom posúdení veci dôvodne.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhradza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 ods. 1 Exekučného poriadku určujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie; súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku teda umožňuje súdu pri zastavení konania prelomiť zásadu ustanovenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, t.j. že náklady súdneho exekútora uhrádza povinný a povinnosť nahradiť trovy exekúcie uložiť oprávnenému. Podmienkou takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z vyššie uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie uvedenej výnimky. Totiž pod „zavinením“ oprávneného v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávneného, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jeho konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa teda stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnená podala včas návrh na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnená totiž postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda aj prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania, nemohla ovplyvniť. Okrem toho súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania.

Z vyššie uvedeného podľa dovolacieho súdu vyplýva, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a výrok rozhodnutia exekučného súdu o trovách konania spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonnom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle § 243b ods. 2 a § 243b ods. 4 O.s.p v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. a podľa § 243b ods. 3 O.s.p. i rozhodnutie exekučného súdu v jeho napadnutej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil exekučnému súdu na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. apríla 2012

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová